

Η περίπλοκη συνύπαρξη COVID-19 και εποχικής γρίπης

■ Παραμένουν πολλά ερωτηματικά σχετικά με το πώς η εποχική γρίπη μπορεί να επηρεάσει την πανδημία COVID-19 και το αντίστροφο

Η λοίμωξη με τους ιούς της γρίπης αποτελεί μια από τις συχνότερες λοιμώξεις κατά τους χειμερινούς μήνες και κάθε χρόνο στην Ελλάδα περίπου 150 ασθενείς καταλήγουν και πολλαπλάσιοι νοσηλεύονται σε νοσοκομεία και σε ΜΕΘ για επιπλοκές της γρίπης.

Στις ΗΠΑ, περίπου 32.000 με 69.000 άνθρωποι πεθαίνουν από γρίπη κάθε χρόνο.

Οι καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Ευστάθιος Καστρίτης και Θάνος Δημόπουλος (πρύτανης ΕΚΠΑ), συνοψίζουν τα δεδομένα σχετικά με τη συνύπαρξη της γρίπης και της νόσου COVID-19. Αρχικά, τον Φεβρουάριο, μια σημαντική μερίδα του κοινού θεώρησε ότι και η λοίμωξη COVID-19 «είναι σαν μια γρίπη», αναφέρουν οι καθηγητές, ωστόσο οι επόμενοι πενήντα μήνες έδειξαν ότι είναι πολύ πιο θανατηφόρα και λιγότερο προβλέψιμη νόσος από την εποχική γρίπη. Σε αντίθεση με τη γρίπη, η COVID-19 δε φαίνεται να είναι εποχική νόσος, δεδομένου του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού περιπτώσεων αυτό το καλοκαίρι στις ΗΠΑ, την Ευρώπη αλλά και στην Ελλάδα.

Αυτό το φαινόμενο, όμως, για πρώτη φορά θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε την εποχή γρίπης εν μέσω μιας άλλης πανδημίας.

Μέχρι τώρα, όπως σημειώνουν οι καθηγητές του ΕΚΠΑ, παραμένουν πολλά ερωτηματικά σχετικά με το πώς η εποχική γρίπη μπορεί να επηρεάσει την πανδημία COVID-19 και το αντίστροφο. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να επιδεινώσει η συν-λοίμωξη με τη γρίπη την πορεία της COVID-19; Θα μπορούσε να βοηθήσει στην προστασία από την COVID-19 ο εμβολιασμός κατά της γρίπης; Τα μέτρα που λαμβάνονται για τον έλεγχο της COVID-19 θα ελαττώσουν την επίπτωση της γρίπης;

Δύο, όμως, γεγονότα είναι ξεκάθαρα, όπως τονίζουν οι καθηγητές. Απαιτούνται ταχύτερα και ευρύτερα διαθέσιμα διαγνωστικά τεστ, δοκιμές για τη διάκριση μεταξύ COVID-19 και γρίπης, οι οποίες έχουν παρόμοια συμπτώματα, τουλάχιστον στην αρχή, αλλά απαιτούν διαφορετικές θεραπείες.

Δεύτερον, μια «κακή» σεζόν γρίπης - λόγω πιο μολυσματικών στελεχών, ανεπαρκών ποσοστών εμβολιασμού του πληθυσμού ή και τα δύο - σε συνδυασμό με την πανδημία COVID-19 που δε δείχνει σημάδια ύφεσης, θα μπορούσε να οδηγήσει σε

Απαιτούνται ταχύτερα και ευρύτερα διαθέσιμα διαγνωστικά τεστ, δοκιμές για τη διάκριση μεταξύ COVID-19 και γρίπης, οι οποίες έχουν παρόμοια συμπτώματα, τουλάχιστον στην αρχή, αλλά απαιτούν διαφορετικές θεραπείες.

Ο επικείμενος χειμώνας στο βόρειο ημισφαίριο αύξησε το ενδιαφέρον για τα εμβόλια γρίπης, τα οποία μπορεί να συγκρατήσουν τις εισαγωγές στο νοσοκομείο για γρίπη, καθώς τα συστήματα υγείας αντιμετωπίζουν την πανδημία. Ωστόσο, τα ποσοστά εμβολιασμού για τη γρίπη εδώ και πολύ καιρό δεν είναι ικανοποιητικά: Τα ποσοστά μεταξύ των ηλικιωμένων - ο πληθυσμός στόχος για το εμβόλιο της γρίπης σε πολλές χώρες - κυμαίνονται από 2% έως 72,8%, ανάλογα με τη χώρα

υπερκορεσμό τα ήδη επιβαρυνόμενα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών και τις ΜΕΘ.

Η διάκριση μεταξύ γρίπης και COVID-19 έχει εξαιρετική σημασία. Ενώ η πορεία της γρίπης είναι ταχεία, η COVID-19 ακολουθεί μια πιο μακρά και απρόβλεπτη πορεία. Η γνώ-

ση του αιτίου των συμπτωμάτων από το αναπνευστικό είναι λοιπόν σημαντική για να ξέρουν οι γιατροί τι να περιμένουν.

Ο εντοπισμός της αιτίας της λοίμωξης βοηθά φυσικά στον καθορισμό της καλύτερης θεραπείας. Αν και η υποστηρικτική θεραπεία για τη γρίπη

και την COVID-19 είναι παρόμοιες, οι ειδικές θεραπείες διαφέρουν. Εάν ο ασθενής έχει γρίπη, χορηγείται στοχευμένη αντιική αγωγή κατά της γρίπης, αλλά η αντιμετώπιση ασθενών με γρίπη σαν να έχουν COVID-19 είναι σπατάλη πόρων και δυνητικά επιβλαβής, όπως υπογραμμίζουν οι καθηγητές του ΕΚΠΑ.

Επίσης, ορισμένα άτομα με COVID-19 κατά τη διάρκεια της σεζόν της γρίπης, χωρίς να μάθουν γρήγορα ποιο ιό έχουν, μπορεί να αποδώσουν κατά λάθος τα συμπτώματά τους στη γρίπη και να μη λάβουν τις απαραίτητες προφυλάξεις για να αποτρέψουν την εξάπλωση του SARS-CoV-2, ο οποίος μεταδίδεται πιο εύκολα. Επιπλέον, η διάκριση μεταξύ COVID-19 και γρίπης θα είναι ζωτικής σημασίας για την παρακολούθηση της νόσου, και δεδομένων των παρόμοιων συμπτωμάτων, θα χρειαστεί συστηματικός έλεγχος για τον SARS-CoV-2 και τη γρίπη κατά τη διάρκεια της επερχόμενης περιόδου γρίπης.

ΜΙΑ ΚΡΙΣΙΜΗ ΑΠΟΡΙΑ

Μπορούμε να περιορίσουμε γρίπη και COVID-19;

«Διαισθητικά, αντιλαμβανόμαστε ότι η χρήση μάσκας, η κοινωνική αποστασιοποίηση, η εργασία από το σπίτι, το κλείσιμο σχολείων και άλλες στρατηγικές για την ελαχιστοποίηση της εξάπλωσης της COVID-19 θα μειώσουν, επίσης, τη μετάδοση άλλων λοιμώξεων του αναπνευστικού συστήματος», αναφέρουν οι καθηγητές του ΕΚΠΑ.

Αυτό φαίνεται να ισχύει π.χ. στην Ταϊβάν: Συγκρίνοντας δεδομένα από το 2016 έως το 2020, διαπίστωσαν ελάττωση των περιπτώσεων σοβαρής γρίπης, πνευμονιοκοκκικής πνευμονίας και θανάτων από πνευμονία.

Η κατάσταση στο νότιο ημισφαίριο, όπου τώρα κορυφώνεται η εποχή της γρίπης, μπορεί να δώσει περισσότερες ενδείξεις για το τι μπορεί να περιμένουμε στο βόρειο ημισφαίριο στην προσεχή σεζόν της γρίπης. Όπως επισημαίνουν οι ερευνητές, παρατηρείται μια ασπίδα ήπια εποχική γρίπης σε όλο το νότιο ημισφαίριο, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών με υψηλή δραστηριότητα της COVID-19, όπως η Βραζιλία, όμως σημειώνουν ότι δεν πρέπει να υποθέσουμε ότι αυτό θα συμβεί και στο βόρειο ημισφαίριο. Η καλύτερη εξήγηση είναι ότι οι στρατηγικές ελέγχου της COVID-19 περιορίζουν την εξάπλωση και των άλλων αναπνευστικών ιών, αλλά το απαιτούμενο σενάριο είναι ότι η COVID-19 έχει κατακλύσει τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης, και έτσι τα άτομα με γρίπη μένουν στο σπίτι και δεν καταγράφονται ή δεν αναζητούν περίθαλψη, αλλά χάνονται στο πλήθος των ασθενών με COVID-19.

Ο επικείμενος χειμώνας στο βόρειο ημισφαίριο αύξησε το ενδιαφέρον για τα εμβόλια γρίπης, τα οποία μπορεί να συγκρατήσουν τις εισαγωγές στο νοσοκομείο για γρίπη, καθώς τα συστήματα υγείας αντιμετωπίζουν την πανδημία. Ωστόσο, τα ποσοστά εμβολιασμού για τη γρίπη εδώ και πολύ καιρό δεν είναι ικανοποιητικά: Τα ποσοστά μεταξύ των ηλικιωμένων - ο πληθυσμός στόχος για το εμβόλιο της γρίπης σε πολλές χώρες - κυμαίνονται από 2% έως 72,8%, ανάλογα με τη χώρα.

Όμως, μπορεί να δημιουργηθεί ακόμη ένα τυφλό σημείο, σημειώνουν οι καθηγητές.

«Εφόσον ο ιός της γρίπης κυκλοφορεί λιγότερο, σημαίνει λιγότερες ενδείξεις σχετικά με το ποιες γενετικές παραλλαγές είναι πιο διαδεδομένες και πιθανότατα θα συμβάλουν στην επόμενη εποχή της γρίπης. Τα εργαστήρια που συλλέγουν και αναλύουν δείγματα γρίπης για να αποφασίσουν τη σύνθεση του εμβολίου του επόμενου έτους λένε ότι έχουν λάβει λιγότερα δείγματα ασθενών απ' ό,τι τα προηγούμενα χρόνια. Έτσι, ανεπαρκή δεδομένα θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ένα λιγότερο αποτελεσματικό εμβόλιο για το νότιο ημισφαίριο το 2021».

